

Nuo: **Žvejybos tolimuosiuose žvejybos rajonuose asociacija**
Kodas: 305200260
Adresas: Vilniaus m. sav. Vilniaus m. P. Žadeikos g. 3-19

Kam: **Lietuvos Respublikos Vyriausybė**
Kodas 188604574
Gedimino pr. 11, LT-01103 Vilnius

Ministro pirmininko patarėjui Dr. A. Muzikevičiui
Ekonomikos politikos grupės patarėjui V. Talačkai
Strateginių kompetencijų grupės patarėjui T. Stankevičiui
Teisės grupės vyriausiajam patarėjui D. Kriaučiūnui

Siunčiama el. paštu: ramutis.prismantas@lr.lt; vaidas.talacka@lr.lt;
aleksandras.muzikevicius@lr.lt; LRVkanceliarija@lr.lt

2019-07-22, Vilnius

DĖL: LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽUVININKYSTĖS ĮSTATYMO NR. VIII-1756 2, 5, 6, 7, 10, 13, 14¹, 14², 17, 17², 17⁴, 17⁵, 17⁸, 17⁹, 18, 23, 24, 31, 31¹ 53 STRAIPSNIŲ, PRIEDO PAKEITSMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 17¹², 24¹ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Žvejybos tolimuosiuose žvejybos rajonuose asociacija (toliau – **Asociacija**) vienija visas žvejybą tolimuosiuose žvejybos rajonuose vykdančias įmones. Asociacija yra tarptautinės LDAC (angl. - The Long Distance Fleet Advisory Council (LDAC) nare¹.
2. Pagal Žuvininkystės tarnybos duomenis ir teikiamas ataskaitas, žvejyba tolimuosiuose žvejybos rajonuose sudaro Lietuvos žvejybos didžiausiąją dalį.
3. **Pagal ŽŪM atliktus** tyrimus, Lietuva pagal tolimuosiuose žvejybos rajonuose sugaunamų žuvų kiekį yra tarp lyderių Europos Sąjungoje. Tolimuosiuose žvejybos rajonuose sugaunama apie 80 proc. viso Lietuvos laimikio.²
4. Į Asociacijos narių veiklą yra investavusios Vokietijos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Olandijos, Islandijos, Ispanijos, JAV įmonės, kurių investicijos yra saugomos dvišalių investicijų apsaugos sutarčių pagrindu.
5. Asociacija, susipažinusi su teisės aktų nustatyta tvarka paskelbtu derinti Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 2, 5, 6, 7, 10, 13, 14¹, 14², 17, 17², 17⁴, 17⁵, 17⁸, 17⁹, 18, 23, 24, 31, 31¹ 53 straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 17¹², 24¹ straipsniais įstatymo projektu (toliau - **Įstatymo projektas**), teikia bendrą tolimosios žvejybos rinkos dalyvių poziciją dėl įstatymo projekto.

¹ Prieiga per internetą: <https://ldac.eu/en/>

² ŽŪM ataskaita: http://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Leidiniai/LT-Lithuania21x21%202018low.pdf

6. Asociacija, dėl žemiau nurodytų priežasčių, prašo ŽŪM tobulinti Įstatymo projektą, kadangi dabartinė jo redakcija prieštarauja ne tik tolimosios žvejybos sektoriaus interesams, tačiau ir pažeidžia užsienio investicijų apsaugos principus.

I. ĮSTATYMO PROJEKTAS IŠ ESMĖS KEIČIA VEIKLOS SĄLYGAS

7. Asociacija norėtų atkreipti LRV dėmesį, jog ŽŪM buvo įpareigota LRV, Teisingumo ministerijos, Konkurencijos tarybos atlikti išsamią analizę dėl Įstatymo projekte siūlomo teisinio reguliavimo keitimo pasekmių. Pareigą atlikti tokį vertinimą numato ir Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 ir 2 dalys.
8. Nors ŽŪM laikosi pozicijos, jog atlikti tik redakcinio pobūdžio Įstatymo projekto pakeitimai, tačiau tai neatitinka tikrovės, kadangi:
- 8.1. Yra įvedamas kasmetinis aukciono pagrindu įsigytų žvejybos teisių apmokestinimas. **Skirtingai nei nurodoma ŽŪM derinimo pažymoje, tai nėra tik dabartinio reguliavimo patikslinimas, kadangi iki šiol buvo mokamas vienkartinis mokestis, o dabar įvedamas kasmetinis;**
- 8.2. Nustatoma, jog 2019 metai nebus įtraukiami į žvejybos istorijos ataskaitinius duomenis. **Tai nėra patikslinimas, kaip nurodoma ŽŪM derinimo pažymoje, kadangi 2016 metais priėmus Įstatymo pakeitimus, 2016 metai buvo įtraukti į skaičiuotinus atskaitos metus;**
- 8.3. Nustatomi nauji reikalavimai, susiję su ūkio subjektų reorganizavimu, kas yra nesuderinama su Akcinių bendrovių įstatymo reikalavimais bei nuoseklia teismų praktika.
- 8.4. Nustatoma Žuvininkystės tarnybos teisė stabdyti verslinę žvejybą, esant iš esmės neapibrėžtiems atvejams. Akivaizdu, jog žvejybos stabdymas reiškia ūkinės veiklos apribojimą.
9. Rengiant Įstatymo projektą neatliktas išsamus teisinio reguliavimo poveikio verslui vertinimas, ką tiesiogiai patvirtina šios nuostatos:
- 9.1. Įstatymo projekte nėra numatyta, kaip žvejybos sektorių paveiks kasmetinis perleidžiamųjų žvejybos teisių, įsigytų aukciono būdu, apmokestinimas (šiuo metu už teises mokamas vienkartinis aukciono laimėtojo pasiūlytas mokestis, o numatoma padaryti jį kasmetiniu). **Nėra atlikta analizė, ar nustačius kasmetinį mokestį ūkio subjektams išvis bus prieinamas dalyvavimas aukcionuose, ypač atsižvelgus į faktą, jog paskutiniuose kvotų aukcionuose kai kuriems žvejybos rajonams nebuvo gautas nei vienas rinkos dalyvio pasiūlymas;**
- 9.2. Įstatymo projekte nėra numatyta, kaip žvejybos įmonės paveiks 2019 metų neįtraukimas į atskaitos duomenis;

9.3. Įstatymo projekte nėra numatyta, kaip žvejybos įmonės paveiks nuostatų, susijusių su reorganizavimu detalizavimas bei nustatytas įpareigojimas dėl reorganizavimo sąlygose nustatytų procentų dalių, kurios turi būti vienodos kiekvienais pasirinktais metais;

9.4. Įstatymo projekte nėra pakankamai detalizuoti pagrindai, kuriems esant Žuvininkystės tarnyba gali stabdyti verslinės žvejybos vykdymą.

10. **Pabrėžtina, jog aukščiau nurodytos naujos teisinio reguliavimo nuostatos privalo būti įvertintos ir teisinio reguliavimo konkurencijai prasme, ką tiesiogiai įpareigoja padaryti Konkurencijos įstatymo 4¹ straipsnis.**

11. **Atsižvelgus į tai, darytina išvada, jog Įstatymo projektas tobulintinas jam atliekant išsamų teisinio reguliavimo poveikio konkurencijai, ūkio subjektų veiklai vertinimą.**

II. Dėl Įstatymo projekte tobulintinų nuostatų

12. Asociacija, susipažinusi su Įstatymo projektu, LRV prašo įpareigoti ŽŪM tobulinti Įstatymo projektą, jame:

12.1. Panaikinant Įstatymo projekte planuojamą nustatyti kasmetinį perleidžiamųjų žvejybos teisių apmokestinimą (10 str. Įstatymo 17² str. pakeitimas; 11 str. Įstatymo 17⁴ str. pakeitimas);

12.2. Panaikinant Įstatyme projekte planuojamas nustatyti papildomas nuostatas, susijusias su įmonių reorganizavimo reglamentavimu (11 str. Įstatymo 17⁴ str. pakeitimas);

12.3. Įtraukti 2019 metus į ataskaitinius metus, kuriuos ūkio subjektai turi teisę rinktis kaip ataskaitinius metus (11 str. Įstatymo 17⁴ str. pakeitimas);

12.4. Detalizuoti Įstatymo projekto 10 straipsnio 2 dalyje numatytus atvejus, kuriems esant Žuvininkystės tarnyba gali stabdyti verslinės žvejybos vykdymą;

12.5. Panaikinti Įstatymo projekto 10 straipsnio 3 dalyje numatytą viešą duomenų apie žvejybos galimybių panaudojimą.

13. Žemiau Asociacija atskirai pasisako dėl kiekvienos iš aukščiau nurodytų nuostatų tobulinimo.

II.1. Dėl perleidžiamųjų žvejybos teisių aukciono papildomo apmokestinimo

14. Pagal šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą 2017 metais ūkio subjektai, dalyvavę perleidžiamųjų žvejybos teisių skyrimo aukcione, sumokėjo už jas pasiūlytą kainą, kuri buvo galutinė ūkio subjektų mokėta kaina už teises 2017 - 2019 metų laikotarpiui.

15. **Tuo tarpu pagal siūlomą Įstatymo projektą, ūkio subjektai aukcione pasiūlytą kainą už perleidžiamąją žvejybos teisę turėtų mokėti kasmet taigi, lyginant su 2017 metais skelbtu aukcionu, ji ūkio subjektams padidėtų 15 kartų (nes 15 metų teisė galiotų).**
16. **Taigi, priėmus Įstatymo projektą ūkio subjektams būtų nustatomas iš esmės naujas mokestis, kuris, pagal rinkos sąlygas, nėra pakeliamas žvejybos bendrovėms.**
17. Akcentuotina, jog jau šiuo metu ne visuose kvotų aukcionuose žvejybos bendrovės dalyvauja dėl nepagrįstai didelės aukcione nustatytos pradinės aukciono kainos, kuri siejama su pradine žuvies pardavimo kaina, kuri pati savaime niekuo nesisieja su kvotos kaina (iki žuvies pardavimo yra patiriamos milžiniškos su žvejyba susijusios išlaidos). Pavyzdžiui, 2018-04-06 aukcione dėl 2882 t pelaginių rūšių žuvų individualių žvejybos galimybių Mauritanijos išskirtinės ekonominės zonos vandenyse prašymų negauta iš viso.
18. **Taigi, Asociacija nepritaria kasmetiniam aukciono apmokestinimui ir prašo palikti šiuo metu galiojančias Įstatymo nuostatas nenumatant kasmetinio aukciono apmokestinimo.**

II.2. Dėl Įstatymo projekto nuostatų, reglamentuojančių ūkio subjektų reorganizavimą.

19. Norėtume atkreipti LRV dėmesį, jog **ne viena žvejybos tolimuosiuose žvejybos rajonuose įmonė įsteigta reorganizavimo atskyrimu pagrindu.**
20. Šiuo pagrindu reorganizuojant įmones užtikrinamas žvejybos diversifikavimas, įmonėms specializuojantis atskirose žuvų rūšyse, pritraukiant savarankišką atskirą kapitalą ir užsienio investicijas į atskirtas žvejybos įmones.
21. Tolimosios žvejybos sektoriaus įmonių reorganizacija atskyrimo būdu vykdyta 2013, 2016 metais, šioms įmonėms po reorganizacijos sėkmingai tęsiant jų žvejybos veiklą bei į šią veiklą pritraukiant Olandijos, Islandijos, Estijos, Vokietijos, Latvijos ir Lenkijos investicijas.
22. **Reorganizuotoms atskyrimo būdu įmonėms sėkmingai visą eilę metų suteiktos kvotos, o kvotų suteikimo teisėtumas pripažintas visa eile įsiteisėjusių teismo sprendimų.**
23. Įstatymo projektu siekiama nustatyti nuostata: „*Jei reorganizuoto ūkio subjekto teises ir pareigas perima keli ūkio subjektai, reorganizavimo sąlygose kiekvienam iš pastarųjų ūkio subjektų turi būti nurodyta reorganizuoto ūkio subjekto duomenų dalis procentais, įskaitoma į reorganizuoto ūkio subjekto teises ir pareigas perėmusių ūkio subjektų pasirenkamų metų duomenis, vienoda bet kuriais pasirinktais metais“ yra diskriminacinė, kadangi:*
- 23.1. Numato taisyklę, jog po reorganizacijos privalo atsirasti kelios įmonės, kai atskyrimo atveju nauja atsiranda tik viena įmonė;
- 23.2. Numato įpareigojimą reorganizavimo sąlygose nustatyti istorinių duomenų atskyrimą procentais, kurie turi būti vienodi bet kuriais pasirenkamais metais.

24. Asociacijos įsitikinimu, šie pakeitimai yra nepagrįsti, kadangi pagal nuoseklią teismų praktiką, ŽŪM praktiką bei Akcinių bendrovių įstatymą, reorganizavimo atveju neprivalo atsirasti kelios naujos įmonės, jei reorganizavimas vykdomas atskyrimu būdu.
25. Pagal teismų praktiką, atskyrimas laikomas reorganizavimo būdu, kurį reglamentuoja akcinių bendrovių įstatymas.
26. Taip pat, nėra pagrįstas vienodų procentais atskaitos duomenų nustatymas, kadangi ateityje, t.y. po reorganizacijos, ūkio subjektai veiklą vykdo savarankiškai, ir gali rinktis metus, einančius jau po reorganizacijos (t.y. savarankiškai susikurtos istorijos metus).
27. Taip pat, minėtas punktas nėra įgyvendintinas ūkio subjektų, kurie jau yra įvykdę reorganizacijas atžvilgiu.
- 28. Atsižvelgus į tai, prašome nepritarti bei atsisakyti minėto Įstatymo projekto siūlymo. Tai viena iš esminių Asociacijos pastabų.**

II.3. Dėl 2019 kalendorinių metų įtraukimo į ataskaitinius metus

29. Bendrovių įsitikinimu, Įstatymo projektu siūlomas reguliavimas, kad 2019 metai būtų neįtraukti į ataskaitinius metus, yra nepagrįstas dėl šių priežasčių:
- 29.1. Siūlomas pakeitimas prieštarauja pačios ŽŪM taikomai praktikai. 2016 metais atlikus Žuvininkystės įstatymo pakeitimus, 2017-2019 metams perleidžiamosios žvejybos teisės paskirstytos tolimuosiuose žvejybos rajonuose 2017 m. sausio mėnesį, taip užtikrinant 2016 kalendorinių metų įtraukimą. Atsižvelgus į tai nėra aišku, kodėl ŽŪM siekia neįtraukti 2019 metų į ataskaitinius metus;
- 29.2. Diskusijų su ŽŪM metu išaiškėjo, jog nėra techninių kliūčių įtraukti 2019 metus, numatant galimybę ūkio subjektams jais remtis su iki 2019 m. spalio mėn. pateikiamais sugavimų duomenimis. Taigi, 2019 m. neįtraukimas laikytinas išimtinai nepagrįstu politiniu sprendimu;
- 29.3. Yra akivaizdžiai nepagrįstas 2019 metų veiklos nevertinimas, kadangi 2019 metais dar vyks kvotų aukcionai, kuriuose kvotas laimėję ūkio subjektai sieks jas panaudoti ir įtraukti sugavimus į savo istorinius duomenis. 2019 m. neįtraukimas užkerta kelią 2019 metais naujiems ūkio subjektams ateiti į žvejybos rinką.

II.4. Dėl žvejybos galimybių panaudojimo viešo skelbimo ir žvejybos veiklos sustabdymo nuostatų

30. Įstatymo projekto 10 straipsnio 3 dalyje numatoma, kad „8. Ūkio subjektas panaudoja tam tikros rūšies žuvų individualias žvejybos galimybes vykdydamas tos rūšies žuvų verslinę žvejybą arba, apsikeitęs tos rūšies žuvų individualiomis žvejybos galimybėmis su kitais ūkio subjektais, vykdydamas verslinę žvejybą kitos rūšies žuvų, kurių individualias žvejybos

galimybes gavo jomis apsikeitęs. Individualių žvejybos galimybių panaudojimas skelbiamas viešai Žuvininkystės tarnybos interneto svetainėje.“

31. Asociacija nesutinka su žvejybos galimybių panaudojimo viešu skelbimu, kadangi tai yra bendrovių veiklos komercinė paslaptis.
32. Pabrėžtina, jog ši informacija atitinka visus Civiliniame kodekse nustatytus konfidencialios informacijos kriterijus, taip pat **ne vieša informacija tai pripažinta ir visoje eilėje teisminių procesų.**
33. Įstatymo projekto 10 straipsnio 2 dalyje numatoma, kad: „²¹. Žuvininkystės tarnyba sustabdo tam tikros rūšies žuvų verslinę žvejybą tam *tikrame geografiniame žvejybos rajone, jei baigiasi tos rūšies žuvų žvejybos galimybės tame geografiniame žvejybos rajone, stichinės nelaimės, vykdomų darbų jūrų vandenyse ar nelaimės dėl žmonių veiklos atveju, kai padaroma neigiama įtaka žuvų ištekliams ir (arba) neįmanoma vykdyti žvejybos, arba iškilus kitokiai grėsmei žuvų ištekliams, informuoja apie tai ūkio subjektus, turinčius teisę vykdyti tos rūšies žuvų verslinę žvejybą, ir sprendimą sustabdyti verslinę žvejybą paskelbia savo interneto svetainėje.*“
34. Asociacija prašo tikslinti minėtą straipsnį, kadangi jame numatomi pagrindai, kuriais esant Žuvininkystės tarnyba gali sustabdyti žvejybos vykdymą yra ne pakankamai apibrėžti – tokie kriterijai kaip „neįmanoma vykdyti žvejybos“, „vykdomų darbų jūrų vandenyse“, „nelaimės dėl žmonių veiklos“ – privalo būti detalizuoti, numatant, kad jie siejami būtent su tame geografiniame žvejybos rajone atsiradusiais padariniais bei turi būti nustatytas baigtis, išsamus detalizuotų pagrindų sąrašas.

Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, prašome Lietuvos Respublikos Vyriausybės įpareigoti Žemės ūkio ministeriją tobulinti Įstatymo projektą pagal aukščiau nurodytas pastabas bei atlikti šio projekto teisinio reguliavimo poveikio verslui, konkurencijai vertinimo išsamią analizę.

Pagarbiai

Asociacijos pirmininkas

Justinas Poderis

